

Uchwała Nr XXV/141/ 2025

Rady Gminy w Orońsku

z dnia 7 listopada 2025 roku

w sprawie: wyrażenia stanowiska Rady Gminy Orońsko dotyczącego planowanego zakładu zbierania, magazynowania i przetwarzania (odzysku) odpadów innych niż niebezpieczne na działce nr 262, obręb Guzów (0007), gmina Orońsko

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 tej ustawy, Rada Gminy w Orońsku uchwala, co następuje:

§ 1.

Rada Gminy w Orońsku, kierując się dobrem wspólnoty samorządowej oraz realizując zadania własne gminy w zakresie ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony zdrowia mieszkańców, zajmuje stanowisko wyrażające obawy wobec planów uruchomienia zakładu zbierania, magazynowania i przetwarzania (odzysku) odpadów innych niż niebezpieczne na działce nr 262, obręb Guzów (0007), gmina Orońsko.

§ 2.

Rada Gminy w Orońsku wyraża obawy i brak akceptacji społecznej wobec planowanej realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w § 1, z uwagi na:

1. zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców gminy Orońsko, w szczególności mieszkańców miejscowości Guzów oraz okolicznych wsi;
2. potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne, w tym grunty, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze oraz walory krajobrazowe;
3. brak akceptacji społecznej dla planowanej inwestycji;
4. uciążliwości związane z funkcjonowaniem zakładu, w tym zwiększony ruch pojazdów ciężarowych, hałas, emisje zapachowe oraz ryzyko rozwiewania odpadów;
5. obniżenie atrakcyjności i wartości nieruchomości w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej inwestycji.

§ 3.

Rada Gminy w Orońsku apeluje do:

1. Wójta Gminy Orońsko o uwzględnienie niniejszego stanowiska w toku postępowań administracyjnych związanych z planowaną inwestycją oraz o podjęcie wszelkich działań mieszczących się w granicach obowiązujących przepisów prawa, mających na celu ochronę interesu mieszkańców gminy oraz środowiska naturalnego;
2. właściwych organów administracji publicznej, w szczególności organu właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz organu właściwego do wydania zezwolenia na realizację przedsięwzięcia, o którym mowa w § 1, o uwzględnienie w toku prowadzonych postępowań administracyjnych stanowiska Rady Gminy Orońsko oraz woli mieszkańców gminy;
3. wszystkich organów i instytucji uczestniczących w procedurze opiniowania i uzgadniania przedmiotowej inwestycji o szczególną dbałość o interes publiczny oraz ochronę zdrowia i środowiska naturalnego.

§ 4.

Rada Gminy w Orońsku zobowiązuje Wójta Gminy Orońsko do:

1. przekazania niniejszej uchwały do wiadomości właściwych organów administracji publicznej prowadzących postępowania związane z planowaną inwestycją;
2. bieżącego informowania Rady Gminy w zakresie dopuszczalnym przepisami prawa o istotnych działaniach podejmowanych w sprawach dotyczących przedmiotowej inwestycji.

§ 5.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Orońsko.

§ 6.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

/-/ Jarosław Molenda

Uzasadnienie
do uchwały Rady Gminy Orońsko w sprawie wyrażenia stanowiska dotyczącego
planowanego zakładu zbierania, magazynowania i przetwarzania (odzysku) odpadów
innych niż niebezpieczne w Guzowie

Niniejsza uchwała została przygotowana w związku z planami uruchomienia na terenie gminy Orońsko, a konkretnie na działce nr 262 w obrębie ewidencyjnym Guzów (0007), zakładu zbierania, magazynowania i przetwarzania (odzysku) odpadów innych niż niebezpieczne. Planowana inwestycja wzbudza uzasadnione obawy i sprzeciw ze strony mieszkańców gminy oraz Rady Gminy Orońsko, która jako organ przedstawicielski wspólnoty samorządowej ma obowiązek reprezentowania jej interesów.

I. PODSTAWA PRAWNA PODEJMOWANIA UCHWAŁY

1. Kompetencje rady gminy

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Przepis ten stanowi podstawę prawną dla rad gmin do podejmowania uchwał o charakterze niewładcym, w tym uchwał intencyjnych wyrażających stanowisko w sprawach istotnych dla wspólnoty samorządowej.

Ponadto, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym przyznaje radzie gminie wyłączną właściwość w sprawach stanowienia w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. W związku z powyższym, Rada Gminy jest uprawniona do zajmowania stanowiska w sprawach mających wpływ na realizację zadań własnych gminy.

2. Zadania własne gminy w zakresie ochrony środowiska i zdrowia

Stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należą sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody. Zgodnie z pkt 5 tego przepisu, zadania własne gminy obejmują również sprawy ochrony zdrowia.

Realizacja tych zadań oznacza, że gmina ma prawny obowiązek podejmowania działań zmierzających do zapewnienia właściwego stanu środowiska naturalnego oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Niewątpliwie lokalizacja zakładu przetwarzania odpadów bezpośrednio wiąże się z realizacją tych zadań i może mieć istotny wpływ na ich wykonywanie.

3. Konstytucyjne podstawy ochrony środowiska

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 74 stanowi, że władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom oraz zobowiązane są do ochrony środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Przepis ten nakłada na wszystkie organy władzy publicznej, w tym organy samorządu terytorialnego, obowiązek dbałości o stan środowiska i zdrowie obywateli.

4. Praktyka orzecznicza

W orzecznictwie sądów administracyjnych utrwalił się pogląd, zgodnie z którym art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi podstawę prawną do podejmowania przez radę gminy uchwał o charakterze programowym, intencyjnym lub stanowiącym wyraz woli przedstawicieli wspólnoty samorządowej w sprawach istotnych dla tej wspólnoty, choćby uchwały takie nie miały charakteru normatywnego i nie wywoływały bezpośrednich skutków prawnych.

Wojewódzkie Sądy Administracyjne wielokrotnie potwierdzały, że uchwały wyrażające sprzeciw wobec planowanych inwestycji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko i zdrowie mieszkańców mieszczą się w zakresie kompetencji rad gmin, o ile dotyczą realizacji zadań własnych gminy.

II. UZASADNIENIE MERYTORYCZNE

1. Zagrożenia dla zdrowia mieszkańców

Zgodnie z dostępną wiedzą i dokumentacją naukową, zakłady zbierania, magazynowania i przetwarzania odpadów mogą stanowić źródło szeregu zagrożeń dla zdrowia ludzi zamieszkujących w ich sąsiedztwie. Badania epidemiologiczne przeprowadzone w różnych

krajach wykazały statystycznie istotny związek między zamieszkiwaniem w pobliżu składowisk i zakładów przetwarzania odpadów a zwiększonym ryzykiem występowania:

- chorób układu oddechowego, w tym astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc;
- alergii i podrażnień skóry;
- chorób układu pokarmowego związanych z zanieczyszczeniem wody;
- zaburzeń układu immunologicznego;
- zwiększonego ryzyka niektórych nowotworów.

Szczególnie narażone na te zagrożenia są dzieci, osoby starsze oraz osoby cierpiące na choroby przewlekłe.

2. Zagrożenia dla środowiska naturalnego

Zakłady przetwarzania odpadów mogą negatywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska:

a) Wody podziemne i powierzchniowe

- ocieki z magazynowanych odpadów mogą zawierać substancje niebezpieczne, metale ciężkie, związki organiczne oraz mikroorganizmy chorobotwórcze;
- zanieczyszczenie wód podziemnych ma charakter długotrwały i trudno odwracalny;
- istnieje ryzyko zanieczyszczenia studni oraz ujęć wody wykorzystywanych przez mieszkańców.

b) Powietrze

- uwalnianie gazów cieplarnianych (metan, dwutlenek węgla);
- emisja lotnych związków;
- uciążliwości zapachowe związane z procesami produkcyjnymi.

c) Gleba i grunty

- możliwość przenikania zanieczyszczeń do gruntu;
- długotrwałe skażenie gruntów substancjami trwałymi;
- obniżenie wartości użytkowej gruntów rolnych w okolicy.

d) Walory krajobrazowe

- obniżenie atrakcyjności wizualnej okolicy;
- negatywny wpływ na rozwój turystyki i agroturystyki;
- spadek wartości nieruchomości w sąsiedztwie.

3. Uciążliwości eksploatacyjne

Funkcjonowanie zakładu przetwarzania odpadów wiąże się z szeregiem uciążliwości dla okolicznych mieszkańców:

- znaczny wzrost ruchu pojazdów ciężarowych transportujących odpady;
- hałas związany z transportem i funkcjonowaniem urządzeń;
- pylenie i rozwiewanie lekkich odpadów;
- ryzyko wystąpienia awarii i pożarów;
- pojawienie się szkodników (gryzonie, owady).

4. Brak akceptacji społecznej

Planowana inwestycja nie uzyskała akceptacji społeczności lokalnej. Mieszkańcy Guzowa oraz okolicznych miejscowości wyrażają zaniepokojenie i brak aprobaty wobec lokalizacji zakładu przetwarzania odpadów w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych i terenów użytkowanych rolniczo. Wyrażane obawy dotyczą przede wszystkim możliwego wpływu inwestycji na zdrowie, jakość życia oraz wartość nieruchomości. Stanowisko to zostało wielokrotnie przedstawiane radnym oraz potwierdzone podpisami mieszkańców pod pismami kierowanymi do organów gminy. W demokratycznym państwie prawa opinia społeczności lokalnej oraz jej przedstawicieli w osobach członków rady gminy, stanowi istotny element dialogu społecznego i powinien być uwzględniany przy rozważaniu przedsięwzięć mogących oddziaływać na warunki życia mieszkańców.

5. Niezgodność z koncepcją rozwoju gminy

Gmina Orońsko charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Planowana inwestycja jest sprzeczna z dotychczasowym kierunkiem rozwoju gminy opartym na rolnictwie, turystyce i szeroko pojętym potencjale przemysłu czasu wolnego. Lokalizacja zakładu przetwarzania odpadów może negatywnie wpłynąć na wizerunek gminy oraz perspektywy jej rozwoju gospodarczego opartego na czystym środowisku i walorach przyrodniczych.

6. Zasada prewencji i przezorności

Zgodnie z zasadą prewencji i przezorności, wyrażoną w prawie ochrony środowiska, w przypadku braku pełnej pewności co do bezpieczeństwa planowanego przedsięwzięcia oraz jego wpływu na środowisko i zdrowie ludzi, należy przyjąć stanowisko ostrożnościowe. Biorąc pod uwagę potencjalne zagrożenia związane z funkcjonowaniem zakładu przetwarzania odpadów oraz nieodwracalność ewentualnych negatywnych skutków dla środowiska i mieszkańców, Rada Gminy Orońsko uznaje za uzasadnione zajęcie negatywnego stanowiska wobec planowanej inwestycji.

III. CEL UCHWAŁY

Celem niniejszej uchwały jest:

1. Wyrażenie stanowiska Rady Gminy Orońsko jako organu przedstawicielskiego wspólnoty samorządowej w sprawie mającej fundamentalne znaczenie dla mieszkańców gminy.
2. Poinformowanie organów administracji publicznej prowadzących postępowania związane z planowaną inwestycją o zaniepokojeniu społecznym i wyrażonym przez mieszkańców braku akceptacji wobec przedsięwzięcia;
3. zaznaczenie woli mieszkańców gminy Orońsko oraz ich wybranego organu przedstawicielskiego w sprawie ochrony środowiska naturalnego i zdrowia publicznego.
4. Zobowiązanie Wójta Gminy Orońsko do podejmowania działań służących ochronie interesu wspólnoty samorządowej w granicach obowiązujących przepisów prawa.

IV. SKUTKI PRAWNE I PRAKTYCZNE UCHWAŁY

Uchwała ma charakter intencyjny i nie wywołuje bezpośrednich skutków prawnych w sensie normatywnym. Nie stanowi aktu prawa miejscowego i nie wiąże w sposób władczy organów administracji publicznej prowadzących postępowania w sprawie wydania stosownych decyzji i zezwoleń dla planowanej inwestycji.

Niemniej jednak, uchwała pełni istotną funkcję informacyjną i polityczną:

- sygnalizuje organom administracji publicznej stanowisko społeczności lokalnej i jej przedstawicieli;

- może być wykorzystana przez organy jako element oceny interesu publicznego w toku postępowań administracyjnych;
- stanowi podstawę dla Wójta Gminy do podejmowania aktywnych działań w ramach przysługujących mu kompetencji;
- może być przywołana w ewentualnych postępowaniach odwoławczych lub sądowo administracyjnych jako wyraz woli wspólnoty samorządowej.

V. SKUTKI FINANSOWE

Podjęcie uchwały nie pociąga za sobą bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu gminy.

VI. ZGODNOŚĆ Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Uchwała jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Wyraża ona prawa wspólnoty lokalnej do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących środowiska, co jest zgodne z Konwencją z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.

VII. WNIOSKI

Mając na uwadze powyższe rozważania prawne i merytoryczne, Rada Gminy w Orońsku uznaje za zasadne i konieczne podjęcie niniejszej uchwały wyrażającej negatywne stanowisko wobec planowanego zakładu zbierania, magazynowania i przetwarzania odpadów na działce nr 262, obręb Guzów (0007), gmina Orońsko.

Uchwała stanowi wyraz odpowiedzialności Rady Gminy za realizację zadań własnych gminy w zakresie ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Jej podjęcie jest wyrazem demokratycznego prawa wspólnoty samorządowej do wyrażania swojego stanowiska w sprawach istotnych dla jakości życia mieszkańców oraz ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych gminy.